

Schilderijen vertellen 2.0

Workshop van Julia Sommer (Universität Wien)

Taal beweegt – Sprache in Bewegung

12. Kolloquium der Fachvereinigung Niederländisch

Institut für Niederländische Philologie der Universität Münster

28. – 29. September 2026

Totstandkoming „Schilderijen vertellen“

- Didactische overwegingen
=> leerplezier & leervoldoening bevorderen voor betere leerprestaties
- Kunst als didactisch middel in onderwijs (≠ kunstonderwijs)
- Bemiddeling en toegankelijk maken van kunst
= kerntaak van museum
- Inspiratie

Overzicht workshop

- ❖ Planning, aanpak van het project
- ❖ Projectbeleving van “Schilderijen vertellen 2.0”
- ❖ Reflecteren
- ❖ Voorbeelden van mijn studenten
- ❖ Nabespreking:
Vragen, suggesties, ideeën?

Planning en aanpak

- Kernidee: het schilderij is de opdracht
- Vooraf: kenmerken van communicatie (= houvast & vaardigheid)
- Geen kunsthistorische informatie vooraf
- Nieuw: mondelinge communicatie
Gesprek uitschrijven, opnemen, in museum presenteren
- Kunsthistorische uitleg op basis van de tekst van studenten

Projectbeleving

- Vooraf nadenken over belangrijke kenmerken van mondelinge communicatie:
gesprekstrategieën, gesprekspatroon, communicatiestructuur, gesprekstituatie, gespreksconventies
op basis van verschillende *spreekdoelen*:
informereren, instrueren, overtuigen, amuseren, samenwerken, besluiten, relaties opbouwen, activeren, feedback geven
- Voorbeeld voor het spreekdoel informeren:
nieuwsbericht op de landelijke radio: geen oogcontact en geen beurtwisseling met luisteraars, verschillende locaties van spreker (studio) en luisteraars (overal), luisteraars/doelgroep = hele bevolking, boodschap bevat feiten en bronnen, alleen kerninhoud, bericht wordt duidelijk voorgelezen, geen vakjargon, formeel register, rustig stemgebruik en spreektempo (JS)
- **Bedenk nu eigen voorbeeld(en)!**

Projectbeleving

- Kies gesprekspartner(s).
- Kies een schilderij.
- Laat het schilderij met je spreken.
Wat vertelt je het schilderij?
- Tot welk gesprek inspireert je het schilderij?
Is het een zelfgesprek of een gesprek met jou?
Wil jij het schilderij iets vertellen?
Is het een gesprek tussen twee schilderijen?
- Schrijf het gesprek uit & neem het ev. op.

Voorbeelden van Weense studenten

- Luister naar het gesprek.
- Welk schilderij heeft het verteld?

Nabespreking

Vraag:

Hoe kunnen we als docenten omgaan met de output van de studenten?

- geen cijfers, wel feedback
- studenten vragen wat ze zelf meenemen (verslag, presentatie)
- delen op het leerplatform en met de Gemäldegalerie
- ...?

Tijd voor vragen, feedback, suggesties, ideeën

Paulus Moreelse (Utrecht 1571–1638 Utrecht), *Bildnis einer Dame*, 1626
© Gemäldegalerie